

Dosarul nr. 3ra-234/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: I.Secieru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: E.Palanciuc, V.Negru, A.Minciuna)

Î N C H E I E R E

3 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Serviciul Vamal,
în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Alexandru Bejanu
către Serviciul Vamal privind anularea actului administrativ,
împotriva deciziei din 9 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul depus de Serviciul Vamal și a fost menținută hotărârea din 1
august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 25 octombrie 2018 Alexandru Bejanu a depus cerere de chemare în
judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Serviciului Vamal
privind anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că activează în calitate de inspector
superior a postului vamal Vadul lui Vodă (PVIC), iar prin ordinul nr. 884-p din 15
octombrie 2018 a Serviciului Vamal i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub
formă de mustrare aspră.

În opinia sa, ordinul nominalizat îl consideră ilegal și neîntemeiat, deoarece
contravine legislației muncii, a Legii serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20
iulie 2000, a Codului de etică și conduită a colaboratorului vamal aprobat prin
Hotărârea Guvernului nr. 1161 din 20 octombrie 2016, precum și a anexei nr. 7 la
Hotărârea Guvernului privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.158-XVI
din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

În acest context a indicat că, ordinul prin care i-a fost aplicată sancțiunea
disciplinară este tardiv, fiind încălcat termenul de aplicare a sancțiunii prevăzut de
art. 58 alin. (3) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public
în coroborare cu art. 209 Codul muncii, or, așa numita încălcare a datat cu data de
17 august 2018, pe când sancțiunea a fost aplicată abia la data de 15 octombrie 2018.

Reclamantul a mai menționat că la adoptarea ordinului contestat, angajatorul a încălcat și procedura de sesizare stabilită în pct. 34-35 din Regulamentul Comisiei de disciplină.

Astfel, Comisia de disciplină a luat decizia în lipsa sa, prin ce i-au fost încălcate prevederile art. 58 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, precum și pct. 43 din Regulament, care prevede expres că, după stabilirea locului, datei și orei desfășurării ședinței comisiei, președintele dispune citarea membrilor comisiei, funcționarului public a cărui faptă a fost sesizată, persoanei care a formulat sesizarea, precum și a altor persoane ale căror declarații pot înlesni soluționarea cazului.

În continuare, Alexandru Bejanu a mai subliniat și faptul că pârâțul contrar prevederilor pct. 45 din Regulamentul sus-enunțat, nu i-a eliberat o copie a raportului privind ancheta de serviciu. De asemenea, nici temeiurile de fapt ale aplicării sancțiunii disciplinare nu corespund cu temeiurile de drept formulate în ordin. Iar normele de drept pretinse a fi încălcate, sunt generale și nu a fost indicat concret în ce mod și sub ce formă au fost încălcate aceste norme.

Respectiv, la aplicarea sancțiunii disciplinare a fost indicat drept temei juridic încălcarea acțiunilor prevăzute de norme, care însă nu și-au găsit reflectare în ordin.

Din considerentul că, prin aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră, Serviciul Vamal i-a cauzat prejudicii, Alexandru Bejanu a depus prezenta acțiune de contencios administrativ, solicitând anularea ordinului nr.884-p din 15 octombrie 2018 a Serviciului Vamal, „Cu privire la sancționarea lui Alexandru Bejanu, Biroul Vamal Centru”.

Prin hotărârea din 1 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Bejanu a fost admisă, fiind dispusă anularea ordinului Serviciului Vamal nr.884-p din 15 octombrie 2018 „Cu privire la sancționarea lui Alexandru Bejanu, Biroul Vamal Centru”.

La data de 18 august 2020, în cadrul termenului de atac instituit de art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Serviciul Vamal a contestat hotărârea primei instanțe cu apel, care la data de 27 noiembrie 2020 a fost completat cu motivare, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea înaintată să fie respinsă.

Prin decizia din 9 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Serviciul Vamal și a fost menținută hotărârea din 1 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că la emiterea ordinului contestat, angajatorul a încălcat procedura de sesizare stabilită în pct.34-35 din Regulamentul Comisiei de disciplină. Or, potrivit pct. 35, sesizarea se formulează în scris și este însoțită, atunci când este posibil, de înscrisurile probatorii. În speță, nu a existat o sesizare, iar raportul nr. 6094 din 6 septembrie 2018, ce a servit în calitate de temei al inițierii anchetei de serviciu, nu a fost prezentat și nu a fost confirmată existența acestuia.

Totodată, instanța de apel a reținut că angajatorul contrar prevederilor pct. 45 din Regulamentul Comisiei de disciplină, anexa 7 la Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158-XVI din

4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, nu i-a eliberat funcționarului public a cărui faptă a fost sesizată o copie a raportului privind ancheta de serviciu.

Potrivit constatărilor expuse în cadrul anchetei, la data de 17 august 2018, reclamantul Alexandru Bejanu exercitând atribuțiile de serviciu la postul V. Vodă, în perioada orelor 09.30 - 14.40 nu ar fi efectuat controlul vamal la nici un mijloc de transport care traversa postul vamal din ambele direcții, acestea fiind examinate vizual selectiv de către colaboratorii MAI. Iar, între orele 11.28 - 11.41 și 13.27 - 13.28, acesta contrar ordinului Serviciului Vamal nr.497-o din 22 decembrie 2015 cu privire la consolidarea normelor de conduită în cadrul Serviciului vamal, a folosit în timpul serviciului două telefoane mobile personale în interes propriu, deși, în postul vamal a fost telefon fix.

S-a mai indicat despre sancționarea anterioară a reclamantului în anul 2017. În urma efectuării anchetei de serviciu, angajatorul a constatat că, prin acțiunile sale Alexandru Bejanu ar fi manifestat atitudine iresponsabilă față de exercitarea obligațiilor de serviciu, ignorând prevederile fișei de post, a ordinului nr.497-o din 22 decembrie 2015 cu privire la consolidarea normelor de conduită în cadrul SV, schema tehnologică de control vamal la postul V. Vodă din 4 aprilie 2011, pct. 4 lit. a), b), c), 5 alin. (1), lit. a), b), f) din Codul de etică și conduită a funcționarului vamal conform Hotărârii Guvernului nr. 1161, art. 51 alin. (1) lit. d) și g) al Legii cu privire la Serviciul Vamal. Aceleași reiterări au fost constatate și în actul administrativ nemijlocit de sancționare - ordinul nr.884-p din 15 octombrie 2018, care se solicită a fi anulat în prezenta speță.

Cu referire la încălcările imputate reclamantului, instanța de apel a reținut că în cadrul cercetării judecătorești, în instanța de fond, a fost vizualizat CD cu imaginile în baza cărora s-a desfășurat ancheta de serviciu. Astfel, într-adevăr, reclamantul a luat din safeu telefonul mobil și a purtat o discuție telefonică, însă în vederea explicării acțiunii date, reclamantul a indicat că, în baza dispoziției Preturii Rîșcani nr. 266 din 4 decembrie 2013 a fost desemnat în calitate de tutore a fratelui său Gheorghe Bejanu, iar în vederea asigurării protecției acestuia, la telefon a discutat cu soția sa, pentru a-i dat careva indicații. Aceleași explicații le-a indicat și în cadrul anchetei de serviciu.

Totodată, din analiza ordinului nr.497-o din data de 22 decembrie 2015 în vigoare la momentul pretinselor încălcări disciplinare și desfășurării anchetei de serviciu, în preambul a fost indicat motivul emiterii ordinului dat și anume pentru asigurarea realizării obiectivelor Serviciului Vamal, la capitolul prevenirea, combaterea și profilaxia actelor de corupție și conexe și în baza prevenirii acțiunilor de influență necorespunzătoare și a altor manifestări de ordin corupțional.

Ca urmare, interdicția privind utilizarea telefoanelor mobile, urma să fie analizată prin prisma motivelor pentru care s-au impus aceste restricții, și anume combaterea actelor de corupție și influențelor necorespunzătoare.

Instanța de apel a constatat că deși apelantul a indicat despre utilizarea telefonului mobil de către reclamant, totuși pârâtul-apelant nu a prezentat probe concrete conform art. 93 Cod administrativ, din care s-ar putea deduce că, reclamantul a folosit telefonul mobil pentru actele interzise conform ordinului 497-

o, iar în așa mod, nu se poate pretinde încălcarea ordinului/actului dat și nu se poate pretinde o încălcare disciplinară în acțiunile date. Or, pentru a fi considerată încălcare, acțiunea enunțată urma să îndeplinească condiția ca folosirea telefonului mobil de către reclamant să fie contrară ordinului dat, adică anume pentru circumstanțele pentru care se interzice – acte de corupție și/sau influențe necorespunzătoare.

Din imaginile video însă, instanța nu a putut stabili acest aspect, iar pârâtul alte acte nu a prezentat. Ca urmare, prima instanță just a conchis asupra faptului că, încălcarea imputată nu a fost stabilită în acțiunile reclamantului.

Colegiul instanței de apel a notat și faptul că, nu au fost prezentate probe care să confirme și faptul că ordinul prin care a fost interzisă folosirea telefoanelor mobile, a fost adus la cunoștința reclamantului. Deci, nu s-a putut pretinde o încălcare, când actul în baza căruia s-a stabilit acest statut - de încălcare, nu a fost adus la cunoștința reclamantului.

Referitor la argumentele apelantului precum că, intimatul urma să efectueze controlul fizic, acestea nu au fost reținute de instanța de apel, deoarece din analiza imaginilor video în ședința de judecată a instanței de fond s-a stabilit cu certitudine că, reclamantul a efectuat controlul documentar, din imaginile date se implică transmiterea către reclamant a actelor ce țin de controlul vamal și îndeplinirea cărorva acțiuni cu acestea. Cu privire la faptul neefectuării controlului fizic, după cum a reținut și instanța de fond, într-adevăr din analiza imaginilor prezentate ca probă de pârât, reclamantul se află în sediul postului vamal, și periodic îl părăsește. Faptul dat însă, nu exclude părăsirea/ieșirea din postul vamal anume pentru efectuarea controlului fizic.

Ca urmare, instanța de fond întemeiat a conchis că, nu se atestă încălcarea imputată reclamantului în acest sens, ceea ce denotă că ordinul privind aplicarea sancțiunii disciplinare a fost emis contrar prevederilor legii, din care considerent corect a fost anulat.

Invocând ilegalitatea deciziei din 9 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 1 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, la data de 16 decembrie 2020, Serviciul Vamal le-a contestat cu recurs preliminar, care ulterior la data de 5 februarie 2021 a fost completat cu motivare, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a actelor judecătorești ce constituie obiectul prezentului recurs cu pronunțarea unei decizii noi, de respingere a acțiunii.

În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în referința pe marginea cererii de chemare în judecată și în cererea de apel motivată anexate la dosar, suplimentar invocându-se că decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală prin faptul că Curtea de Apel Chișinău a fost interpretată în mod eronat legea. Or, instanța de apel s-a eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Serviciul Vamal în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în

contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

La rândul său, art. 245 alin. (2) Cod administrativ, reglementează expres că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din interpretarea corectă a prevederii legale enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

La acest capitol, instanța de recurs reține și prevederile art. 96 alin. (1) Cod administrativ, conform cărora notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

În corespundere cu art. 33 Cod administrativ, comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

Relevanța la caz au și prevederile 63 alin. (1) Cod administrativ, potrivit cărora calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil.

Iar în condițiile art. 261 alin. (1) Cod civil (art. 385 Cod civil în redacția din 1 martie 2019), dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Colegiul reține că decizia motivată din 9 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost notificată participanților la proces, inclusiv recurentului, la data de 5 ianuarie 2021, ceea ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexată la dosar – vama@customs.gov.md (f.d.184).

Prin urmare, în speță prin prisma prevederilor art. 245 alin. (2) Cod administrativ, termenul de procedură de 30 de zile instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a depune motivarea recursului împotriva deciziei din 9 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și-a început curgerea din ziua imediat următoare datei notificării actului judecătoresc de dispoziție respectiv – 6 ianuarie 2021 și a expirat la data de 4 februarie 2021 (zi de joi).

Cu toate acestea, motivarea recursului Serviciului Vamal împotriva deciziei din 9 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost depusă la data de 5 februarie 2021 (f.d.193), fapt ce denotă depunerea motivării recursului după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2) Cod administrativ, cu atât mai mult că recurentul Serviciul Vamal nu a solicitat repunerea în termen a motivării recursului prin prisma 65 alin. (1) Cod administrativ.

Completul consideră că recurentul Serviciul Vamal fiind interesat în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea în termen a motivării recursului, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. e) Cod administrativ.

În acest sens este relevantă și jurisprudența CtEDO în care Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (Van Harn împotriva Germaniei).

În circumstanțele menționate și având în vedere că Serviciul Vamal a depus motivarea recursului după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul enunțat.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Serviciul Vamal, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Victor Burduh